

Nézőpontok szélesítése a kreatív folyamaton keresztül

Bár már beléptünk az új évbe, ebben az írásban örömmel tekintünk vissza az előző évben megvalósult tevékenységeinkre. Szlovéniában a projekt kulturális partnere, Tina Rataj, a **Portret**, Association for the Development of Creativity and Potential (Portret – Kreativitás- és Potenciálfejlesztő Egyesület) képviselőjében két különböző régióból származó általános iskolával működhetett együtt. Mindkét iskolában a 9–12 éves (A iskola), illetve a 11–14 éves (B iskola) gyermekek vehettek részt a hetente egyszer megrendezett színházi szakkör foglalkozásain.

A tanév végén mindkét csoport egy-egy színházi előadással zárta a kreatív folyamatot, amelyet az iskola és a helyi közösség előtt mutattak be. A foglalkozások során a fő hangsúly nem a tartalomra, hanem magára a kreatív folyamatra helyeződött. A kezdeti alkalmak a biztonságos tér kialakítására és a csoportdinamika megteremtésére irányultak. Kulcsfontosságú volt, hogy a gyerekek elfogadva érezzék magukat, megfelelő figyelmet kapjanak és eléggé biztonságban érezzék magukat ahhoz, hogy szabadon kifejezhessék az érzéseiket – akár érzékeny témákban is. Enélkül ugyanis ezek a nehezebb

témák nem kerülnek felszínre. Miután ez az alap megteremtődött, a gyerekek kreatív módszerekkel – színház, improvizáció, asszociáció, rajz, kollázs, írás és kisebb csoportokban való munka – fedezték fel érdeklődési köreiket.

Gyorsan felmerültek olyan közös témák, mint a kortárs erőszak, a hatalom kérdései, az egyenlőtlenség és a diszkrimináció, valamint azok a tapasztalatok, amelyekkel a fiatalok gyakran találkoznak az online térben: sértő megjegyzések, megalázás és a szemtanúk hallgatása. Érdekes, hogy mindkét iskolában – az eltérő életkorok és környezetek ellenére – a résztvevők az erőszakot emelték ki: alkalmanként kissé más formában, de azonos jelentőséggel.

Ez a fogalom nem úgy jelent meg, mint egy külön, célzottan feldolgozandó téma, hanem mint valami, ami már eleve jelen van a gondolataikban, beszélgetéseikben és a mindennapi tapasztalataikban. A két csoport közötti különbségek csupán abban mutatkoztak meg, ahogyan a gyerekek az erőszakról beszéltek.

Az A iskola a kapcsolatokon keresztül mutatta be az erőszak témáját. A

Projektünkről bővebben:
www.expectart.eu

"This project has received funding from the European Union's programme under grant agreement No. 101132662. The views and opinions expressed are solely those of the authors and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Research Executive Agency (REA). Neither the European Union nor REA can be held responsible for them."

barátság, a hatalom és az összetartozás érzésének kérdéseit felvetve a diákok azt vizsgálták, mit jelent erősnek lenni, és mikor válhat az erő teherrel. A jelenetekbe a mindennapi iskolai élet mozzanatai is beleszövődtek: fájdalmat okozó szavak, elforduló tekintetek és a csend, amely néha hangosabban beszél, mint a tettek. Az erő olyan dologként jelent meg, ami nem mindig látványos, mégis nagy hatással bír: ott van a megszólalás bátorságában, a határok kijelölésének képességében és abban a döntésben, hogy nem fordítjuk el a fejünket.

A B iskolában az erőszak témája másként bontakozott ki. A történet egy tárgyalóterem formáját öltötte, és nem a bűnösség és a büntetés kérdéseire összpontosított, hanem arra, ami a háttérben rejtve marad. A gyerekek személyes történeteiket összefűzték, hogy rávilágítsanak arra a fájdalomra, amely akkor halmozódik fel, amikor nem találunk meghallgatásra a segítségkérések. Az erőszak lassú, csendes és kitartó folyamatként jelent meg, amely egyre fokozódik, míg végül átlépi a határokat.

Mindkét színdarab ugyanazt a kérdést járta körül, mindegyik a maga stílusában: mi történik akkor, amikor nem vesszük észre, nem halljuk meg,

vagy nem reagálunk rá? A fiatalabb diákok a kapcsolatok és a mindennapi döntések tükrében vizsgálták ezt a kérdést, míg az idősebbek a hosszú távú diszkrimináció, a magány és a tehetetlenség következményein keresztül. A két előadás közötti különbség nem a téma súlyosságából fakadt, hanem abból, hogy a gyerekek milyen nyelvet választottak annak magyarázatához.

A gyerekekkel való közös alkotás folyamata során Tina újra ráébredt arra, hogy milyen fontos a fiatalok számára olyan környezetet biztosítani, ahol tapasztalataikat megoszthatják és meghallgatásra találnak anélkül, hogy elhamarkodott következtetéseket vonnának le róluk, vagy előre gyártott válaszokat kínálnának nekik. A színházi folyamat biztonságos térnek bizonyult, amely lehetővé tette még a súlyosabb témák feltárását is – nem azért, hogy megoldást találjanak rájuk, hanem hogy megpróbálják megérteni azok összetettségét. Az egyéni történetek megértése nemcsak a kreatív folyamat során fejlődött, hanem a gyerekek és még a szülők figyelmű és empátiás képességét is fejlesztette. Talán ez a kreatív folyamatok legnagyobb értéke: nem válaszokat adnak, hanem olyan teret nyitnak, ahol másképp láthatjuk egymást.

Terveink 2026-ra

A projekt utolsó évének motivált és összehangolt indítása érdekében sor került az első, 2026-os konzorciumi találkozóra. A partnerek január 21–22-én Wrocławban, Lengyelországban találkoztak, ahol áttekintették az eddig elvégzett munkát, és a közelgő tevékenységek megtervezésére összpontosítottak. Két fontos esemény közeleg: az egyik a nyári egyetem, a másik pedig a novemberben Németországban megrendezésre kerülő zárókonferencia. Kövessetek minket továbbra is!